

Pihatrefeillä!

Automme suuntaa kohti Sipoota, Nummelaa ja Vanhakylää. Olemme menossa pihatrefeille. Kuin sopimuksesta sateet loppuvat ja mahdollistavat ulkona olon!

Autossa lapset odottavat innokkaasti pääsyä puuhaamaan muiden lasten kanssa. Nuoriso istuu vaisuna takapenkillä: olisi ollut paljon järkevämpää jäädä kotiin, paras pelikin jäi pahasti kesken.

Vanhemmat odottavat toisten sijaisvanhempien tapaamista: saa taas voimia ja vaihtelua arjen tapahtumiin.

Perillä ollaan. Mistä tietää? Perheautot ovat vallanneet parkkipaikat ja lapsia touhuaa siellä ja täällä.

Tämän kesän ehdoton suosikki, trampoliini, saa meidän lasten silmät pyöreiksi. Ylös, alas ja ympäri kaksi minuuttia ja vaihto. Juoksu jonon viimeiseksi ja taas ylös, alas ja ympäri.

Grillillä vilske jatkuu. Makkarat ritisevät. Miten ne voivatkaan maistua niin hyviltä?

Hetkessä lapset ja aikuiset ovat tempautuneet mukaan toimintaan. Nuoriso jatkaa samaa tahtia kuin autossa: ei voisi kiinnostaa vähempää. Kuitenkin olemus kertoo toista: on kiva olla yhdessä muiden kanssa, mutta sitähan ei tunnusteta, ei, vaikka kuinka kidutettaisiin!

Aika rientää kuin siivillä. Kiitos teille, jotka tarjositte meille mahdollisuuden yhteiseen päivään muiden sijaisperheiden kanssa.

Te, jotka mietitte, voiko vieraiden ihmisten pihalle tulla noin vain. Tässä teille vastausta: lapset tutustuvat hetkessä, aikuiset vähän hitaammin. Kuitenkin kotiin lähtiessä jokaisella on ainakin yksi uusi tuttavuus. Ensi kesänä on taas uusi mahdollisuus tulla pihatrefeille. Me ainakin odotamme jo niitä. Terveisiä tutuille.”

Mässe, Hannele, Arttu, Hanna, Iitu ja Mika

Kiitos teille, jotka tarjositte mahdollisuuden yhteiseen päivään muiden sijaisperheiden kanssa!

syys 2/04 torvi

Sisälllys

Perhehoito muutoksessa	1
Perhehoitoliitto haluaa tukea mahdollisuutta perhehoitoon2	
Virkistyspäivä Kiljavalla Seikkailua ja Satua	4
Hallitus ja yhteystietoja	8
Koulutus ja vapaa-aika	9
Tutkimuksen kohteena oppimisen salat	10
Verkkosovut avattu	13
Yhdistyksen kirjastossa paljon lukemattomia kirjoja	13
Vertaisryhmä vahvistaa lapsen itsetuntoa	14
Pienryhmätöiminta uudistuu	15
Pihatreffeillä!	16

Puheenjohtajan ajatuksia

Perhehoito muutoksessa

Perhehoito on muuttunut viimeisen vuosikymmenen aikana huomattavasti. Muutosta ei ole tapahtunut vain perhehoidossa vaan koko yhteiskunnassa.

Uusia sijaisperheitä on vaikea löytää. Entinen maatalousyhteiskunta ei enää avaa kotejaan niitä tarvitseville lapsille, nuorille, kehitysvammaisille tai vanhuksille. Avo- huollon tukitoimet pitkittävät huostaanottoja ja luovat yhä enemmän tarvetta lyhytaikaisille sijoituksille. Lasten terapioiden ja muiden erityistukien lisääntynyt tarve on paremminkin sääntö kuin poikkeus. Työllistyminen on tänä päivänä vaikeaa monille, saati vuosia pois työelämästä olleelle sijaisvanhemmalle. Eläkeikäänkin on vielä matkaa sen jälkeen kun lapset siirtyvät jälkihuoltoon.

Uutta perhehoitolakia valmistellaan. Sen sisältö aiheuttaa ihmetystä ja hämmennystä. Lakiin esitetään työtömyysturvaa, eläkeikää, sairauspäivärahaa ja loma- oikeutta. Joku ajattelee, että eihän perheenäiti tai -isä tarvitse sellaista, sen saa ansiotyöstä. Moni uusi perhehoitaja, joka jää lapsen edun takia kotiin hoitamaan heille sijoitettua lasta ilahtuu: ”vihdoinkin parannuksia perhehoitajan oikeuksiin”. Yhä useampi joutuu päivittäin kohtaamaan perheessään tilanteita, jolloin loma silloin tällöin olisi ter- vetullut tauko. Vielä useampi meistä on sen tosiasian edessä, että uusia perheenjäseniä ei jaksakaan enää ottaa ja eläkeikä on vielä vuosien päässä.

Uudistukset ovat tervetulleita. Perhehoito on muuttunut ja muuttuu yhä enemmän ammatillisempaan suuntaan. Kuitenkin kunnioittakaamme perhehoidon perinteitä ja ylläpitäkäämme vanhaa perinteistä perhehoitoa ja samalla tukekaamme perhehoidon uusia malleja. Perhehoitoa tarvitaan aina, sillä on vahva paikka sijaishuollossa.

Syysterveisin Hannele

Lastensuojelun sijaishuollon lasten ja nuorten oikeus perheenomaiseen hoitoon on vaarantunut.

Perhehoitoliitto haluaa tukea mahdollisuutta perhehoitoon

Uusimpien lastensuojelutilastojen mukaan (Stakes, 2003) sijaishuollossa asuvien lasten ja nuorten määrä on edelleen kasvanut. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia ja nuoria oli tilastointivuonna 14 392. Näistä lapsista ja nuorista yhä harvemmat saavat hoitopaikan sijaisperheistä.

Sijaisperheiden suhteellinen osuus on pudonnut 40 % kaikista sijoitetuista. Perhehoitoliitto on erityisen huolissaan siitä, että myös sijaisperheisiin sijoitettujen lasten ja nuorten absoluuttinen määrä on kääntynyt laskuun. Tasaisen laskun toteutuessa ei sijaisperheissä ole lapsia ja nuoria enää vuonna 2028.

Laitossijoitusten määrä on lastensuojelussa kasvanut viime vuosina vastoin yleistä suuntausta sosiaalipalveluissa, joissa laitossijoituksia on purettu. Kunnat ovat joutuneet tekemään muun muassa ikära-

jauksia sille, keille sijaisperhepaikkaa tarjotaan. Tällaiset rajaukset ovat YK:n lapsen oikeuksien julistuksen vastaisia ja ovat ristiriidassa myös palvelujen yhdenvertaisuusajatuksen kanssa.

Pääsy sijaisperheisiin on vaikeutunut

Lasten ja nuorten mahdollisuus päästä sijaisperheisiin on kaventunut monestakin syystä. Sijaisperheiden määrään vaikuttaa voimakkaasti perheiden rekrytoinnin eteen tehtävä työ, perheiden valmennus

ja perheiden tukeminen tehtävässä. Sijoittajilla on harvoin suunnitelmallinen toimintamalli näiden tehtävien hoitamiseksi.

Vuonna 1992 säädetty perhehoitajalaki ei vastaa nykypäivän perhehoidon tarpeisiin, eikä siten tue sijaisperhetönnön kehittämistä. Huostaanotot ja sijoitukset tehdään yhä myöhemmin, jolloin sijoitettavan nuoren ikä ja hoidettavuus voivat olla myös esteenä sijoitukselle perheeseen.

Kunnat ovat joutuneet tekemään ikärajausja sille, keille tarjotaan sijaisperhepaikkaa. Tällaiset rajaukset ovat YK:n lapsen oikeuksien julistuksen vastaisia.

Kuntien välille kaivataan enemmän yhteisyyttä

Tosiasia on, että sijaisperheitä tarvitaan lisää, mutta toisaalta samanaikaisesti Suomessa on satoja sijaisperheitä, jotka ovat valmiit ottamaan perheeseen lapsia ja nuoria. Lapsen ja perheen kohtaamisen esteenä on usein kuntien välisen yhteistyön puute.

Perheresurssit tulee saada alueelliseksi voimavaraksi, jolloin perhereservistä voidaan löytää lapsen tarpeisiin parhaiten vastaava perhe. Nykyinen vallalla oleva malli, jossa sijoittaja sitoo perheen tämän tietyn kunnan palveluntuottajaksi odottamaan sopivaa sijoitusta, estää sijaisperheisiin sijoituksia.

Jatkuvuus Perhehoitoiliiton tavoite

Perhehoitoiliitto haluaa vaikuttaa aktiivisesti siihen, että tulevaisuudessakin Suomessa lapsilla ja nuorilla olisi mahdollisuus perhehoitoon. Toivomme, että yksilön tarpeet huomioiva ja taloudellinen perhehoito nousee perhehoiton toimijoiden ja päättäjien yhteiseksi kehittämishaasteeksi ja resursoinnin kohteeksi.

YK:n lapsen oikeudet lyhennetyssä muodossa:

1. Artikla: Jokainen alle 18-vuotias on lapsi.
2. Artikla: Lapsen hyvinvointi ei saa riippua siitä, mistä päin maailmaa hän on kotoisin tai mililtä hän näyttää.
3. Artikla: Aikuisten, esimerkiksi valtion, on tehtävä sellaisia päätöksiä, jotka suojelevat lasta.
4. Artikla: Valtioiden pitää toteuttaa nämä artiklat.
5. Artikla: Valtioiden pitää auttaa vanhempia ja muita lapselle tärkeitä aikuisia niin, että nämä voivat tukea lapsen kehitystä.
6. Artikla: Kaikilla lapsilla on oikeus elämään, ja valtion pitää auttaa lapsia saamaan mahdollisimman hyvä elämä.
7. Artikla: Jokainen lapsi on rekisteröitävä heti syntymän jälkeen.
8. Artikla: Syntyneellä lapsella on oikeus nimeen ja kansalaisuuteen.
9. Artikla: Valtioiden pitää varmistaa jokaisen lapsen oikeuden henkilöllisyyteen, kansalaisuuteen ja nimeen.
10. Artikla: Jokaisen lapsen pitää saada elää yhdessä vanhempiensa ja perheensä kanssa, jos hänellä on hyvä olla heidän kanssaan.
11. Artikla: Jos lapsi on joutunut lähtemään kotimaastaan, hänen pitää voida palata sinne ja päästä yhteyteen oman perheensä kanssa.
12. Artikla: Valtioiden pitää estää lasten sieppaaminen.
13. Artikla: Lapsilla on oikeus omiin mielipiteisiin.
14. Artikla: Jokaisella lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä, kunhan se ei loukkaa muita.
15. Artikla: Lapsen oikeutta ajatuksen-, oman tunteen- ja uskonnonvapauteen pitää kunnioittaa hänen ikätasonsa huomioon ottaen.
16. Artikla: Lapset saavat perustaa järjestöjä ja toimia niissä.
17. Artikla: Lapsilla on oikeus yksityisyyteen.
18. Artikla: Lapsilla on oikeus tietää esim. television, radion ja lehtien välityksellä, mitä maailmassa tapahtuu.
19. Artikla: Valtion täytyy tukea vanhempia lasten kasvattamisessa.
20. Artikla: Lapsia pitää suojella väkivallalta ja hyväksikäytöltä.
21. Artikla: Valtion pitää auttaa perheettömiä lapsia.
22. Artikla: Lapsia voidaan adoptoida, mutta vain jos se on lapsen kannalta paras vaihtoehto.
23. Artikla: Pakolaislapsista pitää huolehtia.
24. Artikla: Vammaisten lasten pitää saada parasta mahdollista apua.
25. Artikla: Lapsilla on oikeus elää terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa.
26. Artikla: Laitoksissa hoitoa saavilla lapsilla on oltava hyvät oltavat.
27. Artikla: Lapsilla on oikeus nauttia sosiaaliturvasta.
28. Artikla: Lapsilla on oikeus kunnolliseen elintasaan.
29. Artikla: Lapsilla on oikeus käydä kouluun.
30. Artikla: Opetuksen pitää kehittää lasten taitoja ja suvaitsevaisuutta.
31. Artikla: Vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaan kuuluvilla lapsilla on oikeus noudattaa oman ryhmänsä elämäntapaa ja puhua sen kielellä.
32. Artikla: Lapsella on mahdollisuus leikkiin ja vapaa-ajasta nauttimiseen.
33. Artikla: Lapsilla ei saa teettää liian raskasta eikä pitkäaikaista työtä.
34. Artikla: Lapsia pitää suojella huumeilta ja laittomalta huumeakaupalta.
35. Artikla: Lapsia pitää suojella seksuaaliselta hyväksikäytöltä.
36. Artikla: Valtioiden pitää estää lapsilla käytävä kauppa.
37. Artikla: Lapsia pitää suojella kaikelta hyväksikäytöltä.
38. Artikla: Lapsia ei saa kiduttaa eikä rangaista julmasti. Jos lapsi joutuu vankilaan, häntä pitää kohdella inhimillisesti ja hänen ikänsä pitää huomioida.
39. Artikla: Alle 15-vuotiaiden lasten ei pidä osallistua sodankäyntiin.
40. Artikla: Väärinkäytösten uhriksi joutuneita lapsia pitää auttaa.
41. Artikla: Lakia rikkoneita lapsia pitää suojella ja heidän oikeuksiaan pitää kunnioittaa.
42. Artikla: Jos valtioilla itsellään on parempia lakeja kuin tässä sopimuksessa luetellut, on niitä noudatettava.
43. Artikla: Valtioiden pitää huolehtia, että kaikki kansalaiset tietävät lapsen oikeudet.
44. Artikla: Tätä sopimusta valvoo kansainvälinen ryhmä.
45. Artikla: Valtioiden pitää raportoida säännöllisesti miten sopimusta noudatetaan.
46. Artikla: Nämä artiklat ovat päätöksiä sopimuksen voimassaolosta.

Virkistyspäivä Kiljavalla

Seikkailua ja satua

Ennätysmäärä osanottajia, yhteensä 200 lasta, nuorta ja aikuista nauttivat yhdistyksen virkistyspäivän ohjelmasta Kiljavalla elokuussa. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekeminen tarjosivat mahdollisuuden seikkailla tai vain rentoutua uusien ja vanhojen tuttujen seurassa.

Perhosa oli vatsanpohjassa yhdellä jos toisella! Ensimmäinen näkymä Kiljavalla olivat puissa roikkuvat nuoret miehet köysien varassa. Ovela odotti jännittynyt, mutta innostunut johtokunta.

Ensin syötiin ja ruuan jälkeen alkoi seikkailu. Oli ilo katsella lasten ja nuorten riemua. Vanhemmat seurasivat tapahtumia sivusta, hiukan kateellisena. Jospa minäkin saisin kokeilla vaikka narulla kävelyä. Rantasaunalla rohkeimmat pulahtivat järven aaltoihin.

Pienet kokivat oman satuseikkailunsa liikuntahallissa. Sähköyviä silmiä ympäröivät kasvomaalaukset. Omatekoiset korut kimaltelivat kaulassa ja käsissä. Seikkailun jälkeen taikurit taikoivat suun makeaksi.

Savun tuoksu kutsui rannalle grillaamaan. Onnetar suosi vielä arpajaisvoitolla yhtä jos toista.

Elämyspäivä kallistui iltaan. Perhoset olivat lentäneet pois vatsanpohjista ja tilalle oli astunut tyytyväisyys onnistuneesta päivästä.

Kiitos kuuluu teille kaikille! Toivottavasti voimme ensi vuonna tarjota uuden elämyspäivän niille, jotka eivät tänä vuonna mahtuneet mukaan.

Suuren kiitoksen ansaitsevat myös Elämys- taikurit, Järjenpään teatteri, Atria, Olvi, Itä-Uudenmaan osuuspankki, Porvoon Mikrokulma, WSOY, Kaivokselan Mazda, Porvoon Etola ja muut lahjoituksia antaneet.

Hannele Backman

**Seuraavalla aukeamalla
Tapani Mikkilän Kiljalvalta
ottamien kuvien myötä
voit tunnelmoida mukaan
onnistuneeseen
virkistyspäiväämme!**

Virkistyspäivän monipuolisesta ja hauskaasta ohjelmasta vastasivat ammattilaisryhmän "Elämystaiturit" nuoret yrittäjät.

Jaana Kollanus ja Hannele Backman toivottivat juhlakansan tervetulleiksi ja Anne Patanen toimi päivän käskynjakajana. Isommille lapsille ohjelmaa oli järjestetty ulkona ja pienemmät peuhasivat liikuntahallissa ohjaajien johdolla.

Elokuun viileä ilma ei estänyt innokkaimpia uimareita. Ensin veteen hyppäsi yksi, sitten toinen ja pian olikin jo vesileikit täydessä vauhdissa. Ja saunaan lämmittelemään!

Ohjelmaan kuuluivat tietysti arpajaiset sekä makkaranpaistoa. Erilaiset ohjatut leikit ja kisailut lapsille ja nuorille soivat myös vanhemmille omaa aikaa. Osa rentoutuikin luonnon helmassa poimien piirakkamarjat lähimaastosta.

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja

Hannele Backman

019-656 743, 040 7344 940

Haapamäentie 131, 07280 Iloa

hannele.backman@pp.inet.fi

Varapuheenjohtaja

Anne Patanen 09-2924 987, 040 716 7785

Vanhankyläntie 44, 04440 Järvenpää

anne.patanen@trojan.fi

Sihteeri, jäsenrekisterin ja taloudenhoitaja

Jaana Kollanus, (varajäsen) 09-2767 323

Laukkutie 2, 01900 Nurmijärvi

jaana.kollanus@nic.fi

Tiedottaja

Leena Pälviä 09-557 579, 09-556 364

Partiotie 29, 00370 Helsinki

leena.palvia@kolumbus.fi

Tom Ahlqvist 09-884 9700

Päiväkuja 4 D 16, 02210 Espoo

Mervi Jokela 09-239 3227

Aittatie 5, 04130 Sipoo

mervi.jokela@sipoo.fi

Saara Marttinen (Sinujen edustaja)

Laitatuulenskaari 14, 00850 Helsinki

Tapani Mikkilä 0500 430710

Sammalkallionkuja 3 F 50, 02210 Espoo

Sanna Mononen 09-2393 547

Pohjanniityntie 10, 04130 Sipoo

Varajäsenet

Risto Niemi 09-754 2321

Petaksentie 24, 00630 Helsinki

Kaisa Wagner-Prenner 019-430 079

Karankatu 56, 05820 Hyvinkää

Eeva-Kaarina Öyry 09-323 1160

Mosaiiknraitti 7 J 16, 00980 Helsinki

Yhteystietoja

Käytätkö sähköpostia?

Meilaa meille tietosi

Mikäli käytössäsi on sähköposti, ja haluat tietoa yhdistyksen tapahtumista ja uutisista, lähetä viesti sihteeri **Jaana Kollanukselle** jaana.kollanus@nic.fi

Hän laatii sähköpostilistan

ja saat yhdistyksen viestit sähköpostitse.

Lakimiespalvelua

Perhehoitoliitto tarjoaa jäsenilleen maksutonta lainopillista puhelinpalvelua.

Soita ja kysy!

Varatuomari Jarkko Helminen

puh. 050 336 6122 faksi 03-272 3511

jarkko.helminen@koti.tpo.fi

Jäsenmaksut

tilinumero on Sampo 800013-1779246

Jäsen- ja lehtimaksu on yhdeltä henkilöltä 19 € ja avio/avopareilta 33 €.

Olethan muistanut maksaa jäsenmaksusi?

Uudenmaan Sijaiskotiyhdistys ry

Haapamäentie 131, 07280 Iloa

**Palaset paikoilleen
Kohti suunnitelmallista perhehoitoa!
14.-15.9. klo 9-16**

Lääninhallitus, Cygnaeuskatu 1, Jyväskylä.

- lastensuojelun perhehoidon koulutus lastensuojelun työntekijöille, sijaisvanhemmille ja lastensuojelusta kiinnostuneille
- hinta 65 €, sisältää koulutuksen, jaettavan materiaalin ja kahvit molempina päivinä.

Lisätietoja Pesäpuun toimisto 014-3322500 tai toimisto@pesapuu.fi

**Lupa kiintyä – Mahdollisuus selvitä!
9.–10.11.**

Valtakunnalliset Lastensuojelun perhehoidon päivät yhteistyössä Pesäpuu ry:n kanssa Tampereella Tampere-talossa. Hallituksemme päätti kokouksessaan 24.8. tukea 20 yhdistyksemme jäsentä perhehoitopäiville. Tuki on puolet osallistumismaksusta ja myönnetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautumiset sihteerillemme Jaana Kollanukselle.

- luennoitsijoina Olavi Sydänmaanlakka, Pirjo Tuovila ja Isä Mitro
- useita työpajoja perhehoidon aiheista
- osallistuminen päiville 160 €, perhehoitajilta 130 €, ilmoittautumiset 22.10. mennessä
- tarkempi ohjelma osoitteessa http://www.perhehoitoliitto.fi/lupakiintya_kasiohjelma_html.pdf

Lisätietoja Perhehoitoliitosta 014-334 4900 tai Pesäpuun toimistosta 014-332 2500.

Prinsessa Ruusunen Järvenpään teatterissa

Vanha, iki-ihana prinsessa-satu esitetään nyt musikaalina koko perheelle!
Ensi-ilta on syksyllä 2004.

- 4.10. kello 19, Järvenpään teatterissa Hallinnonkatu 4, 04400 Järvenpää
- lippujen hinta 5 €
- ilmoittautuminen 31.8. mennessä Tuula Jokiselle 050 530 9092
- vaikka ilmoittautumisaika on ohi, kysy vapaita lippuja

**Lasten kanssa lastensuojelussa
Lapsilähtöinen työskentelymalli
8.-9.3.2005**

Koulutus sijaishuollon sosiaalityöntekijöille ja sijaisvanhemmille Seinäjoella. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen äänen kuulemista lastensuojelun eri toimintaympäristöissä. Välineet ja menetelmät soveltuvat sekä vertaisryhmiin että työskentelyyn yksittäisten lasten tai perheiden kanssa. Koulutusta voidaan räätälöidä tilaajan toiveiden mukaisesti. Koulutuspäivien sisältö:

- *Miksi lapsi ei kerro – miksi aikuinen ei huomaa?*
- *Kiintymyssuhdehäiriöt ja traumat lapsen kehityksen riskitekijöinä*
- *Traumatisoituneen lapsen kanssa työskentely*
- *Lapsen elämäntilanteen kartoitus ja varhainen auttaminen*
- *Toiminnalliset välineet ja vertaisryhmätoiminta*

Lisätietoja Pirjo Hakkarainen 014-332 2520 tai pirjo.hakkarainen@pesapuu.fi

TUTKIMUKSEN KOHTEENA

oppimisen salat

Koulumenestys ei ole vain lapsen ahkeruudesta kiinni. Oppiminen on monimuotoinen, jatkuva prosessi, johon monet yllättävätkin tekijät vaikuttavat. Olemme koonneet tähän kiinnostavia tuloksia tuoreista tutkimuksista.

koonnut Leena Pälviä

Kiinnostus matematiikkaa kohtaan hiipuu osalla lapsista jo ensi luokilla, todettiin Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksessa tehdyssä, lasten oppimisvalmiuksia ja -motivaatiota koskevassa tutkimuksessa. Runsasta 200 keskisuomalaista lasta seurattiin puolivuositain esikoulusta koulun toiselle luokalle, professori Jari-Erik Nurmen ja dosentti Kaisa Aunolan *Koulutaitojen ja motivaation kehitys* -tutkimuksessa.

- Lapset eroavat oppimis-
motivaation mukaan jo koulunkäynnin alkuvaiheessa,

huomasivat Nurmi ja Aunola. Lapset voitiin jakaa motivaationsa ja mieltymystensä suhteen neljään ryhmään: motivoituneisiin lapsiin, jotka pitivät sekä lukemisesta, kirjoittamisesta että matematiikasta, erityisesti matematiikasta kiinnostuneisiin lapsiin, jotka pitivät matematiikasta, mutta eivät niinkään lukemisesta ja kirjoittamisesta, matematiikkaan motivoitumattomiin lapsiin, jotka eivät pitäneet matematiikasta, mutta olivat muuten keskimääräisesti motivoituneita sekä motivoitumattomiin lapsiin, jotka eivät olleet motivoituneita mihinkään kouluaineista.

Motivoituneiden ryhmään kuului noin 40 % lapsista. Motivoitumattomia oli suhteellisen vähän, noin 16 %, ja tämä ryhmä myös pieneni koulunkäynnin edistyessä. Erityisesti matematiikkaan motivoituneita oli alun pitäen noin 33 % ja tämä ryhmä säilytti suhteelli-

sen osuutensa toisen luokan loppuun asti.

Kiinnostus matematiikkaa kohtaan näyttää kuitenkin hiipuvan osalla lapsista jo ensi luokilla. Erityisesti matematiikkaan motivoitumattomia oli tutkimuksen alussa suhteellisen vähän, mutta tämä ryhmä kasvoi toiselle luokalle mentäessä, jolloin jo 25 % lapsista kuului tähän ryhmään.

Muutokset lasten motivaattiorakenteissa ensimmäisen kouluvuoden aikana näkyivät myöhemmin myös lasten matemaattisissa taidoissa ja lasten näkemyksissä itsestään matematiikan taitajina.

- Lasten näkemys itsestään oppijana heijastui heidän motivaatioonsa. Esimerkiksi mitä heikompi minäkuva lapsella oli itsestään lukijana, sitä todennäköisemmin hän kuului matematiikkaan motivoituneiden ryhmään. Näyttäisi siis siltä, että lapset, jotka kokevat ongelmia joillain tietyllä taitoalueella, kompensoivat kokemustaan suuntaamalla mielenkiintonsa toiseen oppiaineeseen, totesi Nurmi.

Ennen koulua ilmenneet erot lasten lukutaidossa tasoittuvat ensimmäisen kouluvuoden aikana, käy ilmi tutki-

muksesta. Kouluun heikomilla valmiuksilla tulleet lapset saavuttavat taitavammat lukijat nopeasti. Tämä tulos on vastoin sitä yleistä käsitystä, että lasten erot kielellisissä taidoissa kasvavat jatkuvasti koulukäynnin kuluessa.

Sen sijaan jo esikouluikässä näkyvät erot laskutaidossa lasten välillä pysyivät ja jopa kasvoivat ensimmäisten kouluvuosien aikana.

Vaikka tyttöjen ja poikien matemaattisissa tehtävissä suoriutumisen ei ollut eroja, kehitys näissä taidoissa oli nopeampaa pojilla kuin tytöillä. Tämä näkyi etenkin niiden lasten keskuudessa, jotka olivat taidoiltaan hyviä: lahjakkaat pojat kehittyivät laskutaidossa nopeammin kuin lahjakkaat tytöt.

Esiopetusvuoden aikana taasoerot lukutaidon sujuvuudessa kasvoivat, mutta koulun alettua nämä erot pienenevät nopeasti.

Lukemista koskevat tulokset ovat osa valmisteilla olevaa Ulla Leppäsen väitöskirjaa.

Lasten erot lukutaidossa pienenevät ensimmäisinä kouluvuosina, kun taas laskutaidossa erot kasvavat.

SYLLISTÄVÄ JA RISTIRIITAINEN VANHEMMUUS HAITAKSI LASTEN OPPIMISELLE

■ Kaisa Aunolan ja Jari-Erik Nurmen tekemässä *Koulutai-tojen ja motivaation kehitys -* tutkimuksessa erilaisista perheympäristöistä tulevien lasten oppimistulokset ensimmäisten kouluvuosien aikana poikkesivat toisistaan.

Lapset, joiden äitien vanhemmuudelle oli ominaista ristiriitainen viestintä tunnetasolla, yhtäältä lämminhenkisyys, toisaalta syyllistävyys, kehittyivät matemaattisissa taidoissaan hitaammin kuin lapset, joiden äidit osoittivat myönteisiä ja lämpimiä tunteita, mutta jotka eivät kasvatusasenteiltaan olleet lasta syyllistäviä. Lapsen koulu-menestys ei sen sijaan näyttänyt heijastuvan vanhempien kasvatustapoihin.

LÄMMIN, MUTTA LUJA VANHEMPI TUKEE LAPSEN KIELEN, MUISTIN JA SOSIAALISTEN TAITOJEN KEHITYSTÄ

■ Mitä autoritatiivisempi vanhempi, sitä paremmin lapsi pärjää erilaisissa kielellisiä, tarkkaavuutta ja muistia sekä sosiaalisia taitoja arvioivissa tehtävissä. Elina Lätin psykologian alan lisensiaatintutkimuksessa tuli esille, että autoritatiivinen vanhempi, joka luo lapselle virikkeisen ympäristön sekä on herkkä lapsen kykyjä ja kehitystehtäviä kohtaan, tukee positiivisesti lapsen kehitystä.

Sen sijaan mitä autoritaarisempi vanhempi oli sitä heikommin lapsi pärjäsi erilaisissa kielellisiä ja hienomotorisia taitoja kartoittavissa tehtävissä. Autoritaarinen vanhempi, joka ei pidä ajatusten vaihtoa lapsen kanssa tärkeänä eikä huomioi lapsen kehityksellisiä erityispiirteitä, ei toiminnallaan myöskään tue lapsen kehitystä. Erityisesti isien autoritaariset kasvatuskäytännöt olivat yhteydessä lasten heikompiin taitoihin.

Tutkimuksessa selvitettiin vanhempien kasvatuskäytäntöjä osana laajennettua neuvolan 5-vuotistarkastusta. Vanhempien kasvatuskäytännöt olivat yhteydessä lapsen suorituksiin neuvolan 5-vuotistarkastuksessa, päivähoidon arvioon sekä psykologisiin testeihin.

Vanhemmuuden stressi luo kielteisiä käsityksiä lapsesta

Mitä vähemmän vanhempi koki stressiä vanhemmuudessaan, sitä autoritatiivisempaan vanhemmuuteen hän kykeni. Toisaalta autoritatiivinen kasvatuskäytäntö voi olla yksi tekijä, joka suojaa vanhemmuuden stressiltä: kun vanhempi saa lapsen paremmin yhteistyöhön kanssaan, on se sekä aikuiselle että lapselle palkitsevampaa.

Vanhemmuuden stressillä oli negatiivinen yhteys lisäksi siihen, kuinka äidit arvioivat lastaan eli mitä enemmän äidit kokivat stressiä vanhemmuudessaan, sitä tottelemattommiksi he kuvasivat lastaan. Sen sijaan mitä autorita-

tiivisempia äidit ja isät olivat, sitä myönteisemmin he kuvasivat lastaan. Myös aikaisemmissa tutkimuksissa on todettu, että stressaantuneet vanhemmat kokevat lapsensa käyttäytymisen ongelmallisempina kuin vähemmän stressaantuneet vanhemmat. Tätä ajatusta vasten voisi ajatella, että vanhemmuuden stressiin vaikuttamalla voidaan vaikuttaa siihen, kuinka vanhempi havaitsee lapsensa ja sitä kautta lapsen ja vanhemman väliseen suhteeseen.

Vanhempien jaksamista ja autoritatiivista kasvatusta tukevilla tuetaan myös lapsen kehitystä. Vanhemmuuden stressi ja siihen vaikuttavat tekijät olisi hyvä tunnistaa lapsen kehitystä tarkasteltaessa. Vanhemmuus ja kasvatusta ovat siten tärkeänä osa-alueena mietittäessä myös lapsen kognitiivisen ja sosiaalisen kehityksen tukemista.

Kielellisten taitojen yhteydet muihin lapsen kehityksen osa-alueisiin kuten omatoimisuuteen ja sosiaalisiin taitoihin kertoo kielen merkityksestä lapsen kokonaiskehitystä tukevana.

Stressaantuneet vanhemmat kokevat lapsensa käyttäytymisen ongelmallisempina kuin vähemmän stressaantuneet vanhemmat.

Verkkosivut avattu!

Käy katsomassa www.uudenmaansijaiskotiyhdistys.org

Yhdistyksen kotisivut avattu internetissä. Sivulla on ajankohtaisia asioita, tietoa pienryhmistä, yhdistyksen toimihenkilöiden yhteystiedot, toimintakertomus ja säännöt, sijaisvanhempia kiinnostavia linkkejä sekä jäsenemme perhetapahtumia.

Ajankohtaista sivulla on tällä hetkellä tietoa muun muassa Prinsessa Ruusunen -musikaalista ja linkki Järvenpään teatterin sivuille.

Perhetapahtumia sivulla saat helposti ja ilmaiseksi ilmoitettua perhetapahtumistasi, laita tiedot postilla Tapanille.

Onko sinulla ideoita, toiveita tai ehdotuksia, asioista, joita haluaisit sivuillamme olevan? Laita vinkkejä Tapanille niin kehitämme sivuja jäsenet toiveiden suuntaan. Tällä hetkellä miehinnässä on ”Jäsenet ilmoittavat” sivu, jossa olisi vaikkapa kirpputori, sivulla voisi lähettää terveisiä sekä kertoa vinkkejä koulutustilaisuuksista tai muista tapahtumista.

Huom! Muista silloin tällöin painaa selaimesi ”päivitä” nappia, jotta saat uusimmat sivut käyttöösi. Käy tutustumassa, kerro ideoistasi.

Tapani Mikkilä

Kotisivujen avaamisen yhteydessä avattiin myös muutama uusi sähköpostiosoite:
sihteeri@uudenmaansijaiskotiyhdistys.org
hallitus@uudenmaansijaiskotiyhdistys.org
webmaster@uudenmaansijaiskotiyhdistys.org
Osoitteeseen sihteeri lähetetty posti menee Jaanalle, hallitukselle osoitettu posti Hannelelle, ja webeditorina toimii Tapani.

Yhdistyksen kirjastossa on paljon

lukemattomia kirjoja

Kartutamme käsikirjastoamme jatkuvasti. Sieltä voit veloituksetta lainata luettavaa.

■ Kirjojen aiheet käsittelevät sijaisvanhempia kiinnostavia asioita kasvatukselta liikuntaan, oppimisesta kasvukipuihin ja tietysti mukana on perhehoitoa, sijaisvanhemmuutta ja sosiaalityötä käsitteleviä teoksia.

Kirjasto kulkee mukana kokouksissa ja tapahtumissa, ja verkkosivuilla voit tutustua sen valikoimaan. Kysy kirjoja pienryhmävetäjiltä tai hallituksen jäseniltä. Lainausrjestelmää kehitellään helpommaksi lähiaikoina.

Vertaisryhmä vahvistaa lapsen itsetuntoa

Vertaisryhmien yksi keskeisimmistä ajatuksista on saada lapsen ääni kuuluviin, saada myös aikuiset näkemään, miltä kaikki muutokset lapsen elämässä ovat tuntuneet. Vertaisryhmä ei ole terapiaa, mutta sillä on terapeuttisia vaikutuksia.

Olemme olleet vetäjinä vertaisryhmässä sijoitetuille lapsille ja heidän sijaisvanhemmilleen. Ryhmät kokoontuvat Pelastakaa Lapset ry:ssä 10 kertaa ja kestävät 1,5 tuntia kerrallaan. Lapset ja aikuiset ovat omissa ryhmissään. Lapset ovat saaneet mahdollisuuden käsitellä taustaansa liittyviä kipeitä kokemuksia turvallisessa, tutuksi tullessa ryhmässä.

Kokemuksia käydään läpi yhdessä

Yhtenä vertaisryhmän tavoitteena on vahvistaa lapsen itsetuntoa ja minäkäsitystä opettamalla lapsi tunnistamaan ja nimeämään erilaisia tunteita. On hyvä huomata, että ei olekaan ainoa lapsi joka ei asu omien vanhempiansa kanssa.

Kokemusten läpi käyminen yhdessä toisten kanssa leikkien, toimien ja tarinan avulla helpottaa lasta puhumaan myös itsestään. Nukke-teatteriesityksessä ja joka tapaamisella kuultavassa ryhmämasketin tarinassa lapset voivat samaistua päähenkilön tunteisiin ja käydä tarinan kautta läpi omia elämänvaiheitaan.

Ryhmässä sallitaan kaikkien kukoistaa omalla tavallaan. Kun vaikeita ja mukavia asioita voi tuoda esille omassa tahdissaan, hiljainkin lapsi voi jollakin kerralla tunnepyörään hypähtäessään kertoa jostakin voimakkaasta tunteisiin liittyvästä kokemuksestaan.

Vertaisryhmällä terapeuttinen vaikutus

Lasten ryhmien ohjaajilta vaaditaan taitoa olla hätäntymättä ja ahdistumatta itse, jotta lapset voivat purkaa kipeitä kokemuksiaan. Vertaisryhmä ei ole terapiaa, mutta sillä on terapeuttisia vaikutuksia. Aikuisten ryhmässä lapsi on kuitenkin keskipiste ja vanhemmat työstävät omia tunteitaan lapsen näkökulmasta. Aikuisille on tärkeää myös tunteiden jakaminen toisten aikuisten kanssa.

Vertaisryhmien yksi keskeisimmistä ajatuksista on saada lapsen ääni kuuluviin, saada myös aikuiset näkemään, miltä kaikki muutokset lapsen elämässä ovat tuntuneet.

Sijaisaitinä koemme erittäin tärkeäksi, että jokainen lapsi voi opetella tunnistamaan tunteita ja harjoittelemaan niitä. Miltä viha, pettymys, surullisuus, pelko, häpeä, rohkeus, onnellisuus, jännittäminen ja ylpeys tuntuu? Miltä tämä kaikki tuntuu ihan koko kehossa?

Lapsen, vanhempien ja perheen kannalta ala-asteikä on hyvää aikaa käsitellä lapsen kokemuksia, vaikka ne eivät lapsen ja perheen elämässä näyttäisi olevan ajankohtaista. Pikkulapsen hoiva-aika on takanapäin eivätkä murrosiän kuohut vielä lyö yli."

*Tuula ja Anne,
vertaisryhmäohjaajat*

Pienryhmätoiminta uudistuu

Kesä oli ja meni. Äskettäin meidän "pikku-Matti" kysyi aamulla: "Äiti, onko nyt aamu?". Minä vastasin, että on aamu, johon Matti tokaisi: "Kuinka voi olla aamu, kun on näin pimeää!"

Alkava syksy tuo pieniä muutoksia pienryhmätoimintaan. Perhehoitoliitto kouluttaa kokeneista perhehoitajista vertaisohjaajia. Pienryhmien vetäjistä peräti viisi on mukana koulutuksessa. Heidän koulutukseensa kuuluu ryhmien ohjaus ns. suljetun ryhmän muodossa.

Tämä tarkoittaa, että he ovat kukin perustaneet uuden koulutusryhmän, joka kokoontuu kymmenen kertaa. Tästä ei pidä kuitenkaan huolestua. Soittokierroksen tehtyäni sain meidän iloksemme kuulla, että ryhmien vetäjillä riittää aikaa ja intoa vielä pienryhmienkin vetämiseen! Kiitos heille.

Sanna

Syksyllä toimivat seuraavat pienryhmät :

Helsinki (murkut)

- kuukauden viimeinen maanantai klo 18–20 Kinaporin palvelukeskus, yhteyshenkilö Säte Satukangas-Haapanen 09-685 3458

Hyvinkää

- yhteyshenkilö Kaisa Wagner-Prenner 0400 447 622 tai 019-430 079

Koskenkylä

- kuukauden viimeinen torstai klo 9.30-11.30., kauden aloitus 26.8., yhteyshenkilö Paula Soinio 050 366 4963

Järvenpää

- kuukauden viimeinen tiistai klo 18.30., kauden aloitus 31.8., yhteyshenkilö Anne Patanen 040 716 7785 tai 09-292 4987

Lohja

- yhteyshenkilö Anita Ekqvist 019-338 136

Sipoo

- kauden aloitus 30.8. 18–19.30, yhteyshenkilö Sanna Mononen 040 534 0183 tai 041 539 3547

Hiljentympiipiiri

- kokoontuu Helsingissä, yhteyshenkilö Eine Isotalo 041 541 6009 tai 09-548 6475

Kehitysvammaisten lasten sijaisvanhemmat

- kauden aloitus 23.8. Espoossa, yhteyshenkilö Tiina Pitko 050 576 8304

Kriisi- ja lyhytaikaista perhehoitoa tekevien ryhmä

- kuukauden ensimmäinen maanantai Uudellamaalla, paikka vaihtelee, yhteyshenkilö Suska Linna 041 511 5701

Yhdistyksen pienryhmäyhteistyöhenkilö

Sanna Mononen 040 534 0183 tai 041 539 3547 (koti)
sanna.mononen@pp1.inet.fi

Valitse itsellesi sopivin ryhmä ja tule joukkoon mukaan!

Pienryhmävetäjien tapaaminen 19.9. klo 16 Helsingissä Ravintola Mamma Rosassa, lisätietoja Sannalta.